

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

בעניין:

ליבנה אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות

קהילתית בע"מ

המבקשת

ע"י ב"כ עו"ד ליכטנשטיין ואח'

נ ג ד

1. זהבה חיימוביץ

2. יעקב חיימוביץ

המשיבים

ע"י ב"כ עו"ד ענת נוי-אלקיים

המערערים

החלטה

זוהי בקשה של "ליבנה", אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות קהילתית בע"מ (להלן – האגודה), לסלק על הסף את הערעור על החלטת רשם אגודות השיתופיות (להלן – הרשם) מיום 17.8.08 ומיום 14.9.08, שהמשיבים לבקשה (להלן – המערערים) הגישו נגדה.

1. ביום 1.1.07 הודיעו המערערים לאגודה על פרישתם מחברותם בה (כשלדבריהם סילקו את כל חובותיהם לאגודה ואף שילמו דמי חבר ביתר למועד שלאחר ביטול החברות). המערערים טוענים, כי פרישתם מהאגודה נעשתה על פי זכותם בתקנון האגודה (סעיפים 12א-12ד) ולפי כל דין. כן טוענים הם, כי האגודה לא השיבה להם בכתב וכי קיבלו רק תשובות בעל פה ממזכיר היישוב, שאמר להם כי אם יסירו את חברותם באגודה, הרי שהם "צריכים לעזוב את היישוב".

2. ביום 13.5.07, לאחר שוועד האגודה פנה בנושא לרשם האגודות, מזה, ולאחר שגם המערערים חזרו וביקשו לקבל את התייחסותו של הרשם לנושא, מזה, הודיע למערערת מר רפאל בן זקרי, משפטן ורכז פיקוח בכיר במשרד הרשם, כלהלן:

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

3. מאחר ואת לוחצת לקבל את התייחסותנו לאור פנייתך אל האגודה ואל הרשם הנני מביא לידיעתך ולידיעת האגודה כי על פי סעיף 12 ה. לתקנון האגודה רואים חבר האגודה, הפורש מרצונו, כמי שמודיע בכתב על רצונו לצאת מהאגודה – "אם הוא חדל לגור דרך קבע ובפועל בשוב ועברו מאז שנה ויותר וכן כי העובדה שחבר חדל לגור דרך קבע ובפועל בשוב ידועה לוועד ההנהלה ונרשמה בפרטיכל ישיבת ועד ההנהלה". 4. לאור הקביעה הברורה בתקנון האגודה לא נותר אלא להודיעך כי מכתבכם בדבר יציאה מהאגודה אינה עונה על דרישות התקנון ואולי זאת הסיבה שלא ענו לך מההנהלה עד היום" (נספח ב לערעור).

3. בעקבות תשובה זו של מר בן זקרי פנו המערערים בתלונה רשמית למבקר המדינה.

4. ביום 26.12.07, לפי בקשת האגודה, מינתה עו"ד לאה רוזנטל, מנהלת מחלקת הבורריות ועוזרת הרשם, את מר יעקב לפידות, לשמש כבורר יחיד בין הצדדים.

5. בפסק הבוררות שנתן ביום 7.2.08, בהעדר המערערים, דחה מר לפידות את בקשת המערערים שלא לקיים את ישיבת הבוררות, בציינו כי שאלת חברותם קיבלה מפי משרד הרשם תשובה ברורה וחד משמעית, וחייבם לשלם לאגודה 2,703.66 ₪ בגין דמי חבר, נכון לתאריך 30.11.07, בצירוף ריבית והצמדה הנהוגה באגודה.

6. ערעור שהגישו המערערים על פסק הבוררות נדחה למעשה על הסף, ביום 28.2.08, על ידי עו"ד רוזנטל, בזו הלשון:

1. לבורר אין סמכות לדון בשאלת 'חברותם' של המערערים באגודה. 2. אשר על כן אין בפני ערעור לפסק הבורר שאושר. 3. נא ראה החלטת עו"ד טל-בראון ממשרד הרשם מלפני ימים ספורים,

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

אשר הועברה לעו"ד דאוד ממשרד מבקר המדינה" (נספח ג לערעור).

7. בעקבות דחיית ערעורם, פנו המערערים לעו"ד רוזנטל והלינו, בין השאר, על כך שערעורם נדחה מבלי להכריע בטענותיהם ביחס לביטול חברותם באגודה. עו"ד רוזנטל השיבה, לטענתם, כי ככל שיוחלט בהמשך לבטל את חברותם, יבוטל גם פסק הבורר מעיקרו, ואולם עד להחלטה כאמור פסק הבורר שריר וקיים.

8. משכך, פנו המערערים בשנית ביום 12.8.08 לרשם וביקשו להורות על ביטול חברותם באגודה. בתשובה לפנייתם זו התקבלה אצלם ביום 27.8.08 הודעה נוספת ממר בן זקרי, מיום 17.10.08, כלהלן:

"במענה למכתבך שבסימוכין אשיבך כי איני מתכוון לחזור בי מהפרשנות לתקנון כפי שהבאתי במכתבי מיום 1 ביולי 2007 ואשר פרשנות זו קיבלה את תמיכתו של מר טל בראון, עו"ד יועמ"ש הרשם. אין לי אלא לאפשר לגב' חיימוביץ לתקוף את פרשנותי בבית משפט מינהלי בי-ם בתוך 45 יום מיום מכתבי זה" (נספח א1 לערעור).

9. ביום 1.9.08 פנו המערערים אל הרשם וביקשו לקבל לידיהם העתק מחוות-דעתו ("החלטתו") של היועץ המשפטי של הרשם, עו"ד טל בראון. בתשובתו של מר בן זקרי לבקשה זו, שהתקבלה ביום 14.9.08, נאמר בזו הלשון:

1. במכתבי מיום 17.8.08 לא כתבתי שיש חחוו"ד שי (צ"ל: חוו"ד של) עו"ד טל בראון ממשרד הרשם, אלא כתבתי שגם הוא תומך בתשובתי" (נספח א2 לערעור).

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

10. ביום 18.9.08 קיבלו המערערים את תשובתה הסופית של נציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה לתלונתם, לפיה, בהעדר נסיבות מיוחדות, אין הנציבות מבררת תלונות בעניין שניתנה בו החלטה שאפשר להגיש עליה ערעור לבית המשפט, ולפיכך מפסיקה הנציבות את הבירור בפנייתם של המערערים.

11. לאחר הדברים האלה הגישו המערערים, ביום 22.10.08, לבית משפט זה כתב ערעור שנשא כותרת של "עתירה מנהלית". באותו היום התברר לב"כ המערערים כי הערעור הוגש בכותרת שגויה. היא פנתה לרשם ולב"כ האגודה וביקשה את הסכמתם לתיקון הכותרת, והם הסכימו. בהתאם לכך, הגישו המערערים ביום 20.11.08 בקשה לתיקון כותרת ולשינוי ההליך מעתירה מינהלית לערעור מנהלי, כשהטענות בשניים זהות, למעט הכותרת ומבנה הכתב. יש אפוא לראות את הערעור המינהלי דנא כערעור שהוגש ביום 22.10.08.

12. בערעורם, מבקשים המערערים שני סעדים:

- א. להורות כי חברותם של המערערים באגודה השיתופית של המשיבה, בוטלה מאז חודש 1/07, בהתאם להודעה שמסרו למשיבה בעניין ביטול חברותם באגודה השיתופית.
- ב. להורות כי פסק בוררות שניתן בעניין חוב נטען למשיבה, בגין מסי חבר לאגודה השיתופית מאז חודש 1/07, בטל מדעקרו" (סעיפים א ו-ב בערעור).

13. בתגובה לערעור, הגישה האגודה בקשה זו לסילוקו של הערעור נגדה על הסף.

טענות הצדדים בבקשה לסילוק על הסף

14. ראשית, טוענת האגודה, כי בית משפט זה נעדר סמכות עניינית לדון בסעד הראשון המבוקש בערעור, היינו להורות על ביטול חברות המערערים. לשיטתה, היא אינה "רשות"

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

כהגדרתה של האחרונה בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן - החוק), ועל כן אין בית המשפט מוסמך לדון בסכסוך שבינה לבין המערערים.

שנית, טוענת היא, כי היה צורך לצרף את הרשם כמשיב לערעור זה.

שלישית, היא טוענת, כי בית משפט זה נעדר סמכות עניינית לדון אף בסעד השני המבוקש בערעור, היינו להורות על ביטול פסק הבורר בעניין מסי החברות, וזאת לאור הוראת התוספת השניה לחוק המוציאה את הבוררות בסכסוכים ממסגרת העניינים שבית משפט זה מוסמך לדון בהם.

רביעית, טוענת האגודה, כי הערעור הוגש בחלוף יותר מ-45 ימים מהמועד שבו הומצאה למערערים החלטתו הרלוונטית של הרשם בעניין, ולפיכך, דינו של הערעור לסילוק על הסף מחמת "התיישנות ואו שיהוי".

15. המערערים טוענים, מנגד, כי יש לדחות את הבקשה לסילוק ערעורם על הסף. באשר לטענת חוסר סמכותו של בית המשפט לדון בסעד הראשון, טוענים הם, כי לעניין הוראות סעיף 25(2) לחוק, הדן בסמכותו של בית משפט זה לדון בערעורים מינהליים המנויים בתוספת השנייה לחוק, אין כל רלוונטיות להגדרת "רשות" שבסעיף 2 לחוק. המערערים מפנים לסעיף 1 לתוספת השנייה, בו נקבע כי ניתן לערער לבית משפט זה על החלטת רשם האגודות השיתופיות, ומציינים כי הסעד הראשון בערעור מופנה כנגד החלטת הרשם שלא לאשר את ביטול החברות.

לעניין אי צירופו של הרשם כמשיב לעתירה, טוענים המערעים, כי רשם האגודות הינו במעמד של "בית דין" בהליך ערעורי המוגש על החלטתו השיפוטית, ועל כן אין לצרפו כמשיב לערעור.

אשר להיעדר סמכותו של בית המשפט לדון בסעד השני, טוענים הם כי הסעד הנדרש בהליך זה אינו נוגע להחלטת הבורר גופה, וכי מדובר בסעד משני הנגזר מן הסעד הראשון. ככל

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

שתתקבל בקשת המערערים לבטל את חברותם באגודה למפרע החל מחודש ינואר 2007, ברי כי פסק הבורר, שעסק בתשלומי מיסי חבר בעבור החודשים שלאחר תאריך זה וניתן בהנחה כי המערערים חברים באגודה, יתבטל מאליו.

לעניין טענת ה"התיישנות ו/או שיהוי", טוענים המערערים, כי החלטת הרשם מיום 17.8.08 הומצאו אליהם ביום 27.8.08, ולפיכך הגשתו הראשונית של הערעור בכותרת שגויה ביום 22.10.08 הייתה במועד, היינו בתוך 45 ימים, לאחר ניכוי ימי פגרה. לחלופין, טוענים הם, כי הערעור הוגש על החלטתו האחרונה של הרשם מיום 14.9.08, ולפיכך הגשתו הראשונית של הערעור הייתה במועד אף בחישוב ימי הפגרה. המערערים מטעימים כי האגודה הסכימה לתיקון הכותרת, ואף טוענים כי ב"כ האגודה התחייבה כלפי ב"כ המערערים כי לא תעלה כל טענה בעניין שיהוי בעקבות תיקון כתבי הטענות. בנסיבות אלה, כך המערערים, לא היה מקום לצרף לערעור בקשה להארכת המועד להגשתו

16. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

17. הוראותיהם של סעיף 5(2) לחוק וסעיף 1 לתוספת השניה לחוק קובעות יחדיו את סמכותו של בית משפט זה לדון בערעור מינהלי על "החלטת רשם האגודות השיתופיות לפי פקודת האגודות השיתופיות למעט בעניני פירוק אגודות שיתופיות, בורות בסכסוכים ועיקול זמני על נכסים". הערעור שלפניי נסב על החלטות הרשם, מיום 17.8.08 ומיום 14.9.08, בסכסוך שהתגלע בין המערערים לבין האגודה. הערעור על החלטותיו הוגש אפוא כדין לבית משפט זה, ובדין צורפה האגודה כמשיבה לערעור.

18. אי-צירופו של הרשם כמשיב לערעור מתחייב מהדין. תקנה 25 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, מורה כי "המשיב בערעור מינהלי יהיה כל מי שהיה בעל דין להליך לפני בית הדין, למעט המערער". ההליך בו ניתנה החלטתו של הרשם לעניין ביטול החברות הינו הליך שיפוטי באופיו, והחלטתו של הרשם שהתבססה על פרשנות תקנון האגודה הינה אף היא שיפוטית במהותה. בנסיבות אלה, יש לראות ברשם

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

כמי ששימש כ"בית דין" בהליך, ואין לצרפו כצד לדיון בהליכי הערעור על החלטתו (ראו, כדוגמה, עמ"נ (י-ם) 520/08 קמליאן נ' רשם האגודות השיתופיות (לא פורסם, 22.10.08)).

19. אף לעניין חוסר סמכותו של בית משפט זה לדון בסעד השני המבוקש בעתירה, דין טענת המשיבה להידחות. אמנם בית משפט זה אינו מוסמך לדון לגופו של עניין בהחלטת הרשם בעניין בוררות בסכסוכים. ואולם, צודקים המערערים בטענתם כי הסעד השני לערעור נגזר מן הסעד הראשון והעיקרי בערעור. אם ייקבע בפסק הדין בערעור כי חברותם של המערערים באגודה בטלה למפרע החל מחודש ינואר 2007, ברי כי אין הם חייבים במיסי חבר בגין החודשים שלאחר מועד זה, ובנסיבות אלה דין פסק הבוררות להתבטל מעיקרא. לפיכך אין לדחות בשלב זה את הסעד השני המבוקש בערעור, ככל שקיומו של זה נגזר מן הסעד הראשון בערעור.

20. כמו כן, איני מקבל את טענת המשיבה לפיה דין הערעור להידחות מפאת "התיישנות ו/או שיהוי" בהגשתו. החלטתו האחרונה של הרשם בעניין ניתנה ביום 14.9.08. הערעור הוגש (בכותרת שגויה) ביום 22.10.08, היינו בטרם חלפו 45 ימים מעת מתן ההחלטה. המשיבה הסכימה לתיקון הכותרת, ולפיכך אין ממש בטענת לגבי שיהוי או "התיישנות" הערעור. אפילו היינו רואים את ההחלטה מיום 17.8.08 (בגדרה ציין הרשם את האפשרות לתקוף את פרשנותו בפני בית משפט זה בתוך 45 ימים) כהחלטה הרלוונטית לעניין מירוך הזמן להגשת הערעור, לא החמיצו את המועד להגשת הערעור. כך, משום שיש נכוחות את ימי פגרת הקיץ ופגרת הסוכות שבתוך תקופה זו, כטענת המערערים.

21. לסיכום, בקשת האגודה לסילוק הערעור על הסף - נדחית. האגודה תשלם למערערים שכ"ט עו"ד בסך 5,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק ללא קשר לתוצאות הערעור.

22. **הערעור נקבע לדיון ליום 24.9.09 שעה 13:00.** המערערים יגישו את עיקרי טיעונם לא יאוחר מאשר 14 ימים לפני מועד הדיון, והמשיבה – לא יאוחר מאשר 7 ימים לפני הדיון. כל צד ימציא למשנהו עותק מעיקרי הטיעון במישרין באותו יום שיגישם לבית המשפט.

בתי המשפט

בש"א 368/09

בתיק עיקרי: עמנ 540/08

15/06/2009

בית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

לפני: כבוד השופט דוד חשין סגן נשיא

ניתנה היום כ"ג בסיון, תשס"ט (15 ביוני 2009).
המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים בפקסימליה.

דוד חשין, סגן נשיא

